

A wide-angle photograph of the Golden Gate Bridge in San Francisco, California. The bridge's iconic red-orange steel structure is prominent, spanning across the blue water of the Golden Gate. In the background, the hazy hills of the city and the bay are visible under a soft, overcast sky. The bridge is filled with cars, and its suspension cables create a strong geometric pattern.

Van Nederlands naar zaakvakken

Bruggen bouwen

Taal als basis

Werkgroep Onderzoek en Didactiek Nederlands

www.didactieknederlands.nl

Didactiek Nederlands

LEVENDE
Talen

Wie zijn wij?

Remco Menke:
docent geschiedenis

Anita Smits:
docent Nederlands

Taal als basis

Werkgroep Onderzoek en Didactiek Nederlands

www.didactieknederlands.nl

Wat gaan we doen vandaag?

1. Wat zegt de wetenschap?
2. Onze ervaringen
 - Het proces
 - De lessenserie
3. Wat neem je mee?

Waar gaat dit over?

“Ga loesoe,” zei een man vanaf de straat.

“ No man,” antwoordde de ander vanuit zijn waggie.

“Nan da yo?!,” schreeuwde zijn shawty vanuit de waggie.

“Ye kot vonk,” schreeuwde een omstander.

Er klonk een hard geluid.

“Challas,” zei de man gemeen lachend vanaf de straat.

“Geef hem een bakka,” riep de omstander tegen de petten.

“Ga loesoe,” zei een man vanaf de straat.
“No man,” antwoordde de ander vanuit zijn waggie.
“Nan da yo?!,” schreeuwde zijn shawty vanuit de waggie.
“Ye kot vonk,” schreeuwde een omstander.
Er klonk een hard geluid.
“Challas,” zei de man gemeen lachend vanaf de straat.
“Geef hem een bakka,” riep de omstander tegen de petten.

Woordenlijst:

Ga loesoe = ga weg

No man = nee, man

Waggie = auto

Nan da yo?! = wat moet je?!

Shawty = schatje, vrouw, aantrekkelijke dame

Ye kot vonk = Je bent gevaarlijk bezig

Challas = later!/ doe! / zorg goed voor jezelf!

Bakka = een klap in de nek

Petten = politie

Weet je het nu?

Taal als basis

Werkgroep Onderzoek en Didactiek Nederlands

www.didactieknederlands.nl

Didactiek Nederlands

LEVENDE
Talen

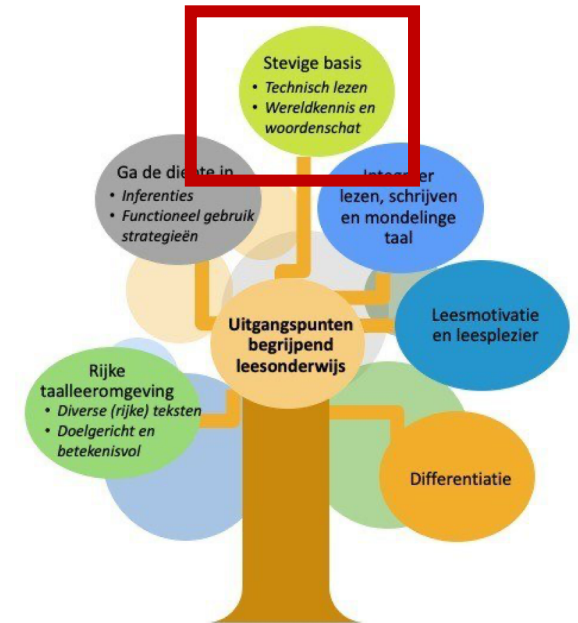
Nabespreking

- Wat maakt de opdracht moeilijk?
- In hoeverre helpt de woordenlijst?
- Waarom heeft het plaatje nut?

2. Waarom is lezen toch zo lastig (voor leerlingen)?

Omdat je als lezer (*voorafgaand* aan het lezen) over een stevige basis moet beschikken:

- Begrip van de **context**: *wat* ga ik eigenlijk lezen (o.a. tekstsoort)?
- Een concrete **leesdoel**: *waarom* ga ik deze tekst lezen? Wat wil ik bereiken met de inhoud van de tekst?
- Een zekere mate van **wereldkennis/voorkennis**: het juiste laatje moet open in de hersenen.
 - Onderwerp: welke woorden passen daarbij?
 - Vanuit 'wat weet je al?' kom je naar 'en wat wil ik er nog meer over weten?'

Figuur 1: Didactische uitgangspunten bij begrijpend lezen.
Overgenomen van Onderwijskennis.nl

Hoe hoog legt de leerling de lat?

Dit is afhankelijk van.....

- de mate waarin de leerling een tekst kan 'ontleden'
- de woordenschat van een leerling
- de voorkennis/ kennis van de wereld van een leerling

Wat betekent dit voor je eigen lespraktijk

Wat doe je in de les om de lat van een leerling hoger te leggen?

Welke inzichten mis je als docent van een zaakvak?

3: Onze ervaringen

Taal als basis

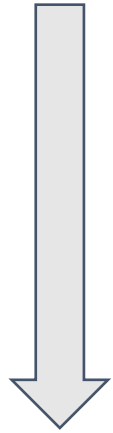
Werkgroep Onderzoek en Didactiek Nederlands

www.didactieknederlands.nl

Didactiek Nederlands

LEVENDE
Talen

Het denkproces over vakoverstijgende lessen

1. Ervaren van een probleem
2. Samen over ervaringen praten
3. Theorieën over taalonderwijs
4. Visie ontwikkelen
5. Onderwerp definiëren
6. Lessenserie ontwikkelen

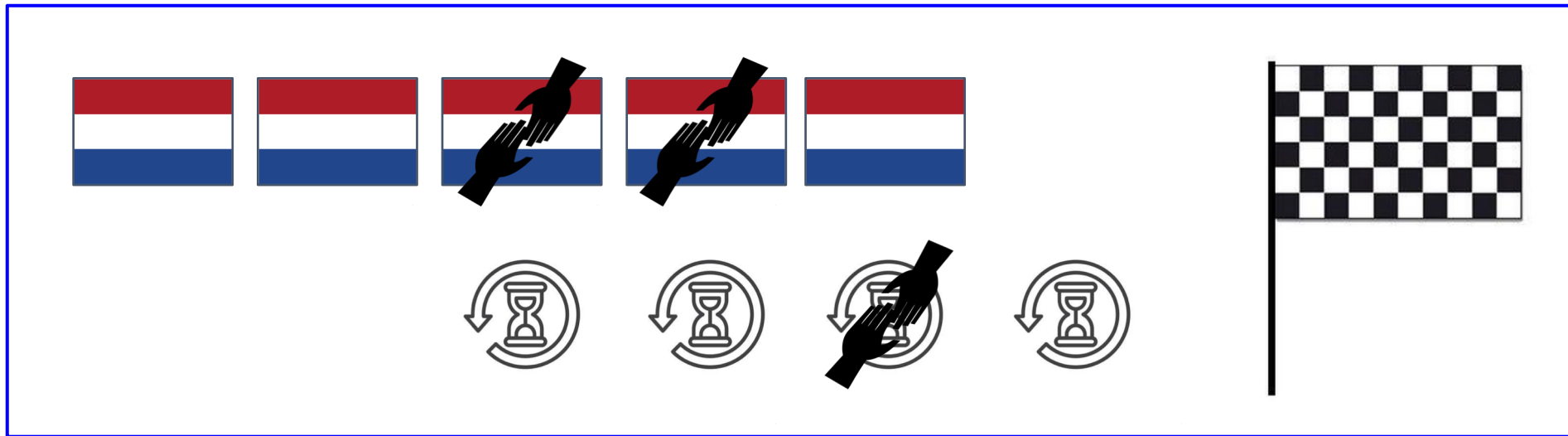

Lessenserie over ...

- vluchtelingen
 - nu: Oekraïne + andere vluchtelingen
 - Eerste Wereldoorlog
- argumenteren
 - lezen
 - formuleren

De lessenserie

- hulpkaart
- eindopdracht

3a. Lessen Nederlands

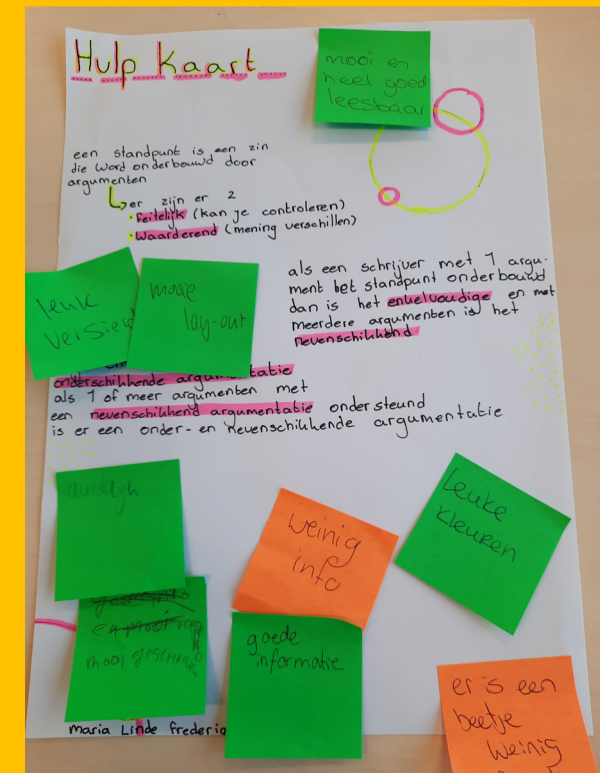
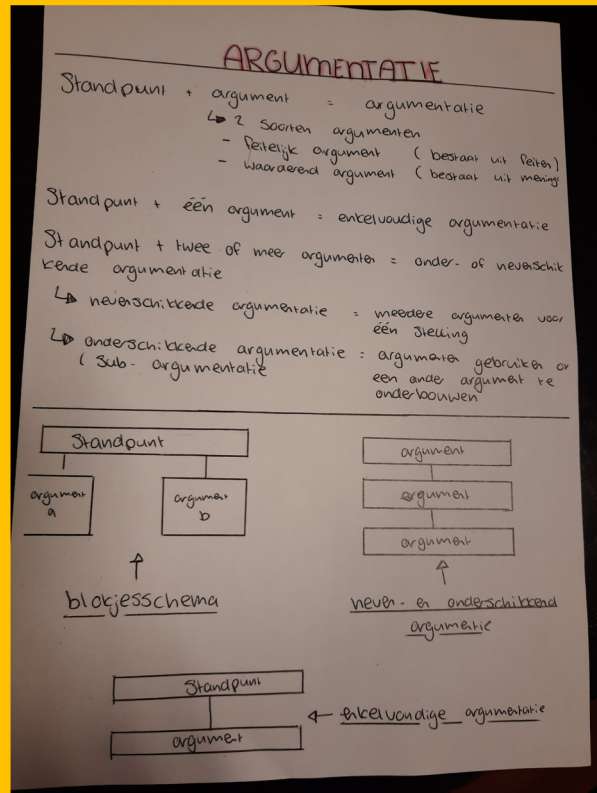
- ❑ Les 1: Introductie van het thema
- ❑ Les 2: Aandacht voor theorie, zoals gepresenteerd in de methode
- ❑ Les 3: Maken van een hulpkaart nav die theorie
- ❑ Les 4: Met een rijke tekst die aansluit bij het onderwerp van geschiedenis oefenen met die theorie
- ❑ Les 5: Oefenen met een fictietekst

Les 3: hulpkaart maken

- In groepjes aan de slag
- Groepjes bij elkaar laten kijken
- Vervolgens klassikaal meest bruikbare laten kiezen
- Deze gaat mee naar de les geschiedenis

Les 4: werken met de hulpkaart

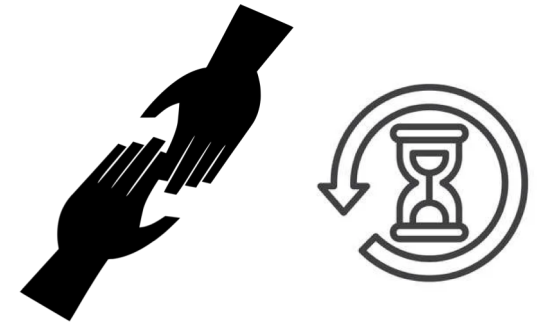

3b. Onze lessenserie Geschiedenis

- Les 1 Belgische oorlogsvluchtelingen
- Les 2 Vluchtkamp
- Les 3 Het Nederlandse vluchtelingenbeleid in 1914
- Les 4 Vergelijking heden en verleden
- Les 5 Eindopdracht

Opdracht 6: met hulpkaart

Beantwoord eerst de analyserende vragen:

a. In welke alinea wordt een mening verwoord?

a. Wat is die mening?

a. Hoe wordt die mening onderbouwd?

a. Leg uit of de argumentatie enkelvoudig of meervoudig is.

a. Leg uit of het argument feitelijk of waarderend is.

a. Is de argumentatie overtuigend of niet?

Opdracht 6

Beantwoord nu de verklarende vraag:

Leg uit of de mening van de schrijver positief is of negatief is over de opvang van Belgische vluchtelingen in Nederland.

Gebruik hierbij de standaard argumentatiestructuur.

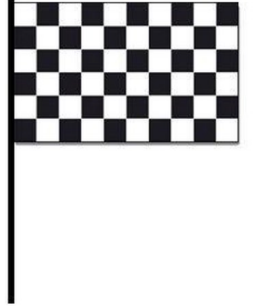
Positief:

- langere antwoorden dan deze vraag
- meer onderbouwd etc.?
- terug te zien in de volgende toets

Negatief:

- analyserende vraag met hulpkaart beter gemaakt
- Redenen? vraagstelling, dubbel werk,

Eindopdracht

Schrijf een brief aan de gemeente met jouw mening over het voorgenomen besluit om een boot met vluchtelingen in Delft te plaatsen.

Met aanvullende criteria

Wat zien we terug:

- argumenten worden meer onderbouwd
- verschillend per leerling
- nauwelijks bronnen betrokken bij het antwoord

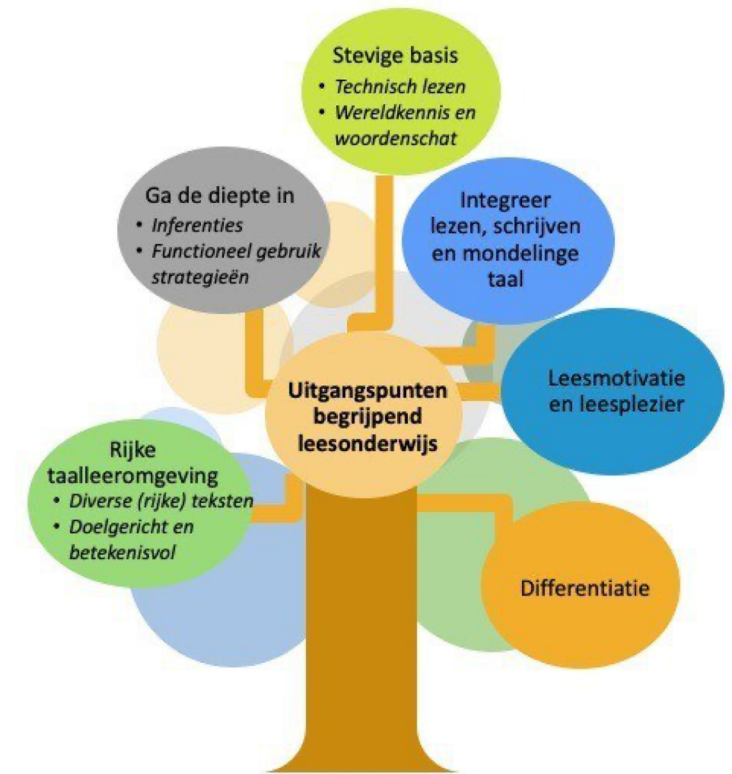
Mogelijke verklaring: meer aandacht voor het plannen van de tekststructuur en het herschrijven van de tekst.

Samenvattend: hoe zien we de transfer?

- ❑ de **theorie** van Nederlands komt via een hulpkaart bij geschiedenis
- ❑ de **terminologie** van Nederlands wordt gebruikt bij geschiedenis
- ❑ leerlingen hebben een **concreet leesdoel**: zoeken naar argumenten
- ❑ een afsluitende opdracht is gegeven bij geschiedenis en telt mee voor het dossier van Nederlands

koppeling met theorie

- ❑ aandacht voor **techniek** bij Nederlands
- ❑ de **woordenschat** wordt in een logische context verrijkt: asielbeleid, aanmeldcentrum, barakken
- ❑ de serie start met de **voorkennis** en **de kennis over de wereld** wordt vergroot
- ❑ leerlingen lezen teksten met een concreet **leesdoel** én met een overkoepelend doel: de eindopdracht
- ❑ in de eindopdracht wordt al het geleerde **geïntegreerd**

Wat hebben wij geleerd?

- **Samenwerken** tussen vakken is makkelijk te organiseren en levert veel op.
- Door het onderwerp tijd en ruimte te geven, ontstaat er meer gelegenheid tot **reflecteren** in de klas.
- Op een andere manier vragen stellen over historische bronnen maakt beter **zichtbaar** wat leerlingen weten en begrijpen.
- Bij geschiedenis vinden leerlingen **lange bronnen** fijner dan korte bronnen.
- Bij (korte) **schrijfopdrachten** zie je beter wat leerlingen kennen en kunnen dan bij redeneervragen.

Wat is de reactie van leerlingen?

75% van de leerlingen heeft deze les als nuttig ervaren

Femke: Bij de Nederlands lessen snapte ik niet zo goed waarom we het deden, maar bij geschiedenis werd duidelijk gemaakt wat je ermee kunt. Het paste in elkaar. Hoe je zo'n bronvraag moet aanpakken, want dat wist ik echt niet. Je leert iets bij Nederlands en kunt het gelijk bij geschiedenis toepassen. Dat is wel fijn.

Frederique: Ik zou dit ook wel bij Aardrijkskunde willen doen. Aardrijkskunde en geschiedenis zijn beide vakken met begripsteksten

Wat is de reactie van leerlingen?

Casper: Samenwerken tussen vakken is wel iets waar je zelf ook wel eens aan denkt. *(Casper kan zo een hele rij vakken noemen die gecombineerd kunnen worden).*
Het is handig dat je het meer in de praktijk gaat gebruiken, en met geschiedenis dan doe je het ook gelijk, dan komt het ook beter binnen.

Micha: Ik merk dat ik op de toets vaak heel kort wil antwoorden en dat ik het niet goed uitleg. En ik wil wel dat ik meer punten krijg op de toets.

Onderdeel 4: Wat neem je mee?

- opbrengsten
- inzichten

Meer weten over Taal als basis?

- Kijk dan op:
<https://didactieknederlands.nl/taal-als-basis-2/>

Of scan de QR-code!

Taal als basis

Werkgroep Onderzoek en Didactiek Nederlands

www.didactieknederlands.nl

Didactiek Nederlands

LEVENDE
Talen